

แนวทางการพัฒนาการป้องกันอัคคีภัยของอาคาร 3 กองบัญชาการกองทัพไทย
Fire Protection Development Guidelines for Building 3, Royal Thai Armed Forces
Headquarters

ศศิธร ธิการ¹ , ศิริพร นุชสำเนียง²
Sasithorn Thikan, Siriporn Nuchsutsam
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยและความพร้อมของบุคลากรในอาคาร 3 กองบัญชาการกองทัพไทยในการป้องกันอัคคีภัย และ 2. เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมของบุคลากรในอาคาร 3 กองบัญชาการกองทัพไทย โดยผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ ข้าราชการทหารทุกชั้นยศและพนักงานราชการในปีงบประมาณ 2563 จำนวน 199 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้มาใช้บริการแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คำนวณตามสูตรไม่ทราบจำนวนประชากรของ ยามาเน่

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ข้าราชการและพนักงานส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี สถานภาพโสด มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีประสบการณ์การฝึกอบรม 3 ครั้ง และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป 2. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย สาเหตุของการบดบังโทษตามกฎหมายอาญา มาตรา 217 คิดเป็นร้อยละ 96.00 มากที่สุด 3. ผลการวิเคราะห์ความพร้อมของข้าราชการและพนักงานในการป้องกันอัคคีภัย พบว่า ข้าราชการและพนักงานมีความพร้อมด้านเจตคติ ในการป้องกันอัคคีภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทางด้านจิตใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง

¹ ร.บ.ม. นักศึกษาปริญญาโท คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

M.P.A. Master of Public Administration, Faculty of Police Science, Royal Police Cadet Academy

² หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต รองศาสตราจารย์ พันตำรวจเอกหญิง ดร., ที่ปรึกษาหลัก

วิทยานิพนธ์ คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

Master of Public Administration, Associate Professor Colonel, Dr., Thesis Advisor, Faculty of Police Science, Royal Police Cadet Academy

Corresponding author; Email: Palm_arianna@hotmail.com

(Received: 23 July 2021; Revised: 26 July 2021; Accepted: 3 November 2021)

เจ้าหน้าที่ดับเพลิงของหน่วยงานตลอด 24 ชั่วโมง และด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงานผลการวิเคราะห์ข้าราชการและพนักงานได้ดำเนินการตรวจสอบอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการป้องกันอัคคีภัยทุกๆ 3 เดือน 4. กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ สถานภาพ และระดับการศึกษาที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อความพร้อมของข้าราชการและพนักงานในการป้องกันอัคคีภัยที่แตกต่างกันข้อเสนอแนะจากการวิจัย พบว่า 1. ควรมีการเปรียบเทียบปัจจัยด้านแรงจูงใจในการพัฒนาการป้องกันอัคคีภัย ในหน่วยงานอื่น ๆ และ 2. กองทัพอากาศ

กำหนดระเบียบข้อบังคับ รวมถึงมีการบรรยายเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาอัคคีภัยก่อนการเริ่มงานและหลังเลิกงาน และจัดให้มีการฝึกอบรมและการจำลองสถานการณ์สมมติเพื่อฝึกฝนและให้ความรู้แก่ข้าราชการและพนักงาน

คำสำคัญ: 1. การป้องกันอัคคีภัย 2. ความพร้อมของบุคลากร 3. กองบัญชาการกองทัพไทย

ABSTRACT

This research aims to 1. study the basic knowledge of fire protection and personnel readiness in Building 3, Royal Thai Armed Forces Headquarters in fire protection and 2. to compare the personnel readiness in Building 3, Royal Thai Armed Forces Headquarters classified by personal characteristics using quantitative research methodology. The sample consisted of 199 government officers of all ranks and government employees in fiscal year 2020. The samples are from specific service users, such as deliberate sampling with Yamaha demographic formula.

The results of the research found that 1. most government officers and employees had basic knowledge about fire protection in item 14: Penalties under criminal law section 217, 96.00%. Item 3: Fuel and heat should be sufficient for fire, 94.50%. And the last one is item 2, about the causes of fire, there are 2 causes: natural occurrence and human action, 92.50%. 2. The sample groups with different ages, status, and educational levels had different opinions on the readiness of civil servants and employees in fire protection.

Recommendations from the research found that 1) Should study the motivation factors for the development of fire protection in other agencies to compare the data. 2) The Armed Forces should require that all departments have briefings on fire protection and mitigation before and after work to prevent the risk of fire and provide training and simulations by relevant experts to train and educate government officials and employees.

Keywords: 1. Fire Protection 2. Personnel Readiness 3. Royal Thai Armed Forces Headquarters

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำวิจัย

ในปัจจุบันภัยคุกคามต่าง ๆ ต่อความมั่นคงของชาติที่สำคัญประการหนึ่งก็คือภัยที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนภายในประเทศ หรือที่เรียกว่า “สาธารณภัย” (Disaster) เช่น อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาด ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินทั้งของประชาชนและภาครัฐ โดยกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้เกิดหลักประกันในด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทั้งของประชาชนและภาครัฐ โดยมีกระทรวงกลาโหมเป็นหน่วยงานสนับสนุนในด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย, 2559) ดังนั้นการปฏิบัติการทางทหารที่ไม่ใช่สงคราม (Military Operations Other Than War : MOOTW) ในด้านการพัฒนาประเทศและการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้วยขีดความสามารถของหน่วยทหาร จึงถือเป็นบทบาทที่สำคัญมากขึ้น และมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วยเช่นกัน

“อัคคีภัย” นับว่าเป็นหนึ่งในสาธารณภัยที่มีความรุนแรงต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและภาครัฐเป็นอย่างมาก จากสถิติ พบว่า อัตราส่วนของสถานที่ต้นเพลิง คือ ที่พักอาศัย และอัตราส่วนของผู้เสียชีวิตเนื่องจากสาเหตุเพลิงไหม้ในที่พักอาศัยนั้นมีอัตราส่วนสูงกว่าสถานที่อื่น ๆ การป้องกันอัคคีภัยจึงเป็นภารกิจสำคัญที่มีผลต่อสภาพความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของประชาชน

กองบัญชาการกองทัพไทยเป็นส่วนราชการในกองทัพไทย ให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัย ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต้องดำเนินการและกำหนดเป็นมาตรการในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด โดยอาคาร 3 ของกองทัพไทยเป็นอาคารสำนักงานขนาดใหญ่ที่ปลูกสร้างในลักษณะกลุ่มอาคารและอาคารบางส่วนนั้นมีความสำคัญทางด้านยุทธการ ซึ่งอาคารนี้ได้รับการซ่อมบำรุงซ่อมแซมระบบป้องกันอัคคีภัยแต่ไม่สม่ำเสมอ ก่อให้เกิดเหตุให้เกิดอัคคีภัยที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินบางส่วนของทางราชการมาแล้วในอดีต เช่น ถังดับเพลิงไม่สามารถใช้งานได้ โดยน้ำยาหมดอายุ แรงดันน้ำของสายดับเพลิงไม่แรงพอที่จะสามารถดับเพลิงบนอาคารชั้นสูง ๆ ได้เป็นต้น ส่วนอาคารที่พักอาศัยและสิ่งก่อสร้างที่เป็นสาธารณสถานไม่ได้มาดูแลและซ่อมบำรุงตามเวลาที่ควร และเคยเกิดอัคคีภัยอันเนื่องมาจากกาดม้ น้ำร้อนภายในอาคารที่ไม่ได้ถอดปลั๊กไฟทำให้เกิดไฟฟ้ารั่วจนก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินบางส่วน ของทางราชการ (ระเบียบกระทรวงกลาโหม ว่าด้วย การกำหนดหน้าที่ส่วนราชการในกองบัญชาการกองทัพไทย, 2553)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะทำการสำรวจเพื่อเป็นเป็นกรณีศึกษาและนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เนื่องจากปัจจุบันการรักษาความปลอดภัยอาคารนั้น ถูกกำหนดให้เป็นมาตรการป้องกันที่มุ่งให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเท่าที่จะดำเนินการได้ และหน่วยงานจะต้องมีความพร้อมต่อการเผชิญกับเหตุร้ายตลอดเวลา เพื่อให้การวางระเบียบปฏิบัติในแต่ละหน่วยงานราชการเป็นไปอย่างเหมาะสม

ครอบคลุมสภาพการณ์ และให้ผู้ปฏิบัติสามารถปฏิบัติตามได้จริง หากเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินขึ้นโดยยึดถือระเบียบปฏิบัติไว้อย่างเคร่งครัดหรือตามที่ได้กำหนดเป็นแผนซักซ้อมในการเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินในอนาคตต่อไป จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยและความพร้อมในการป้องกันอัคคีภัย พร้อมทั้งศึกษาเปรียบเทียบความพร้อมของบุคลากรในอาคาร 3 กองบัญชาการกองทัพอากาศ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยและความพร้อมของบุคลากร ในอาคาร 3 กองบัญชาการกองทัพอากาศ ในด้านการป้องกันอัคคีภัย

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความพร้อมของบุคลากรในอาคาร 3 กองบัญชาการกองทัพอากาศ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การฝึกอบรม ประสบการณ์ทำงาน และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ทำให้ทราบถึงความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยและความพร้อมของบุคลากร ใน อาคาร 3 กองบัญชาการกองทัพอากาศ

3.2 ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมในการป้องกันอัคคีภัยของบุคลากรของ อาคาร 3 กองบัญชาการกองทัพอากาศ

3.3 สามารถนำผลการวิจัยเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม และสนับสนุนทำให้เกิดประสิทธิภาพสำหรับการบริหารจัดการงานด้านการป้องกันอัคคีภัยของอาคาร 3 กองบัญชาการกองทัพอากาศ

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการทหารทุกชั้นยศและพนักงานราชการประจำ กองบัญชาการกองทัพอากาศ ในปีงบประมาณ 2563 จำนวน 400 คน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์โดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 199 คน และมีการคัดเลือกเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check List) เป็นเรื่องเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การฝึกอบรม และประสบการณ์การทำงาน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาอัคคีภัย โดยกำหนดรูปแบบคำถามเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความรู้ความเข้าใจซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมด้านเจตคติในการป้องกันอัคคีภัย โดยกำหนดรูปแบบคำถามเพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็น ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ และส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน ซึ่งแบบสอบถามได้มีตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พบว่ามีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.66-1.00 และ มีการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) 2) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การเปรียบเทียบและค่าเฉลี่ย

5. ผลการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณเรื่องแนวทางการพัฒนาการป้องกันอัคคีภัยของอาคาร 3 กองบัญชาการกองทัพอากาศ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

5.1 ผลการศึกษาพบว่าความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยและความพร้อมของบุคลากรในอาคาร 3 กองบัญชาการกองทัพอากาศ ในด้านการป้องกันอัคคีภัย พบว่า ข้อคำถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบถูกมากที่สุด คือ ข้อที่ 14 เรื่องบทลงโทษตามกฎหมายอาญา มาตรา 217 เกี่ยวกับการวางเพลิงเผาทรัพย์สินผู้อื่นต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 7 ปี หรือปรับตั้งแต่ 1,000 บาท ถึง 14,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 96.00 จำนวน 191 คน รองลงมาคือข้อที่ 3 เรื่องเชื้อเพลิงกับความร้อนน่าจะเพียงพอสำหรับการเกิดอัคคีภัย คิดเป็นร้อยละ 94.50 มีจำนวน 188 คน ข้อที่ 2. เรื่องสาเหตุของการเกิดอัคคีภัย มี 2 สาเหตุ คือ เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและเกิดจากการกระทำของมนุษย์ คิดเป็นร้อยละ 92.50 มีจำนวน 184 คน ข้อที่ 6. เรื่องน้ำที่เหมาะสมกับการดับไฟประเภท B มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.90 มีจำนวน 179 คน และข้อที่ 11. เรื่องการติดตั้งถังเคมีดับเพลิง ควรเว้นระยะห่างต่อถังที่ระยะ 50 เมตร คิดเป็นร้อยละ 89.40 มีจำนวน 178 คน ตามลำดับ ส่วนคำถามที่ข้าราชการและพนักงานตอบผิดมากที่สุด คือ ข้อที่ 10 เรื่องการฉีดพ่นถังเคมีดับเพลิงควรฉีดไปที่ฐานของ เปลวเพลิงและควรอยู่ที่ศเหนือลม โดยคิดเป็นร้อยละ 20.60 มีจำนวน 41 คน รองลงมาคือข้อที่ 12 เรื่องคุณสมบัติของก๊าซ LPG คือ ไม่มีสีไม่มีกลิ่น โดยคิดเป็นร้อยละ 16.60 มีจำนวน 33 คน ข้อที่ 5 เรื่องประเภทของไฟ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ A, B, C, D, และ K และข้อที่ 13 เรื่องการบรรจุก๊าซต่างๆ ลงในถังบรรจุ ควรบรรจุที่ปริมาณ 80% เท่านั้น โดยคิดเป็นร้อยละ 15.60 มีจำนวน 31 คน ข้อที่ 4 เรื่องบรรยากาศรอบตัวเรานั้น มีก๊าซออกซิเจนในปริมาณที่มากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 14.60 มีจำนวน 29 คน และ ข้อที่ 7 กลุ่มควันสีดำและม้วนตัวเป็นลูก ๆ บ่งบอกถึงไฟที่กำลังไหม้ลามจำนวนมาก โดยคิดเป็นร้อยละ 12.60 มีจำนวน 25 คน ตามลำดับ

สำหรับประเด็นด้านความพร้อมของบุคลากรในการป้องกันอัคคีภัยพบว่า ข้าราชการและพนักงานมีความพร้อมด้านเจตคติในการป้องกันอัคคีภัยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดย อันดับแรกคือข้าราชการและพนักงานมีความพร้อมทางด้านจิตใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ดับเพลิงของหน่วยงานตลอด 24 ชั่วโมงอยู่ในระดับมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 62.80 รองลงมาด้วย ข้าราชการและพนักงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันอัคคีภัยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 61.30 และข้าราชการและพนักงานรู้สึกมีความเชื่อมั่นในหน่วยงานของตนในเรื่องของอุปกรณ์ด้านการป้องกันอัคคีภัยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 47.70 ตามลำดับ และในส่วนความพร้อมด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงานนั้น ผลการวิจัยพบว่าข้าราชการและพนักงานมีความพร้อมด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยอันดับแรกคือข้าราชการและพนักงานได้ดำเนินการตรวจสอบอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการป้องกันอัคคีภัยทุก ๆ 3 เดือนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือข้าราชการและพนักงานรักษาความสะอาดในอาคารสถานที่ทำงานอยู่เสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับสุดท้ายข้าราชการและพนักงานได้รับคำแนะนำเรื่องระเบียบและกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุขณะปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

5.2 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของข้าราชการและพนักงานในการป้องกันอัคคีภัยของอาคาร 3 กองบัญชาการกองทัพไทย จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ประกอบอาชีพ ประสบการณ์การทำงาน และความรู้เบื้องต้นในการป้องกันอัคคีภัย สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความพร้อมของข้าราชการและพนักงานในการป้องกันอัคคีภัย จำแนกตามเพศ

ความพร้อมของ ข้าราชการและ พนักงานในการ ป้องกันอัคคีภัย	ด้านเจตคติในการ ป้องกันอัคคีภัย		ด้านพฤติกรรมใน การปฏิบัติงาน		รวม		ระดับ
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	
ชาย	4.42	0.62	4.46	0.68	4.32	0.61	มากที่สุด
หญิง	4.42	0.50	4.38	0.57	4.30	0.50	มากที่สุด
รวม	4.42	0.58	4.44	0.65	4.31	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของข้าราชการและพนักงานในการป้องกันอัคคีภัย จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านเจตคติในการป้องกันอัคคีภัยและด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน ข้าราชการและพนักงานมีความพร้อมในการป้องกันอัคคีภัยเพศชายมีความพร้อมมากกว่าเพศหญิง

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความพร้อมของข้าราชการและพนักงานในการป้องกันอัคคีภัย จำแนกตามอายุ

ความพร้อมของ ข้าราชการและ พนักงานในการ ป้องกันอัคคีภัย	ด้านเจตคติในการ ป้องกันอัคคีภัย		ด้านพฤติกรรมใน การปฏิบัติงาน		รวม		ระดับ
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	
อายุต่ำกว่า 20 ปี	4.72	0.12	4.90	0.20	4.72	0.21	มากที่สุด
20 - 30 ปี	4.39	0.53	4.38	0.63	4.27	0.53	มากที่สุด
30 - 40 ปี	4.53	0.48	4.56	0.52	4.43	0.47	มากที่สุด
41 - 50 ปี	4.31	0.72	4.32	0.80	4.20	0.70	มากที่สุด
มากกว่า 50 ปี	4.15	0.82	4.15	0.87	4.00	0.79	มากที่สุด
รวม	4.42	0.58	4.44	0.65	4.31	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของข้าราชการและพนักงานในการป้องกันอัคคีภัย จำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดแตกต่างกัน โดยเฉพาะกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี ($\mu = 4.72$, $\sigma = 0.21$) มีความพร้อมมากกว่ากลุ่มอายุ 20 - 30 ปี, 30 - 40 ปี, 41 - 50 ปี และมากกว่า 50 ปี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเจตคติในการป้องกันอัคคีภัยและด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน ข้าราชการและพนักงานมีความพร้อมในการป้องกันอัคคีภัยที่มีกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีความพร้อมมากกว่ากลุ่มอายุ 20 - 30 ปี, อายุ 30 - 40 ปี, อายุ 41 - 50 ปี และอายุมากกว่า 50 ปี ขึ้นไป

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความพร้อมของข้าราชการและพนักงานในการป้องกันอัคคีภัย จำแนกตามสถานภาพ

ความพร้อมของข้าราชการ และพนักงานในการ ป้องกันอัคคีภัย	ด้านเจตคติในการ ป้องกันอัคคีภัย		ด้านพฤติกรรมใน การปฏิบัติงาน		รวม		ระดับ
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	
โสด	4.48	0.50	4.52	0.56	4.39	0.49	มากที่สุด
สมรส	4.30	0.70	4.30	0.78	4.19	0.69	มากที่สุด
หม้าย / หย่า/ แยกกันอยู่	4.26	0.75	4.25	0.82	4.12	0.74	มากที่สุด

รวม	4.42	0.58	4.44	0.65	4.31	0.58	มากที่สุด
-----	------	------	------	------	------	------	-----------

จากตารางที่ 3 เปรียบเทียบความพร้อมของข้าราชการและพนักงานในการป้องกันอัคคีภัย จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดแตกต่างกัน สถานภาพโสด ($\mu = 4.39$, $\sigma = 0.49$) มีความพร้อมมากกว่าสถานภาพสมรส และหม้าย / หย่า / แยกกันอยู่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเจตคติในการป้องกันอัคคีภัยและด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน ข้าราชการและพนักงานมีความพร้อมในการป้องกันอัคคีภัยสถานภาพโสด มีความพร้อมมากกว่าสมรส และหม้าย / หย่า / แยกกันอยู่

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความพร้อมของข้าราชการและพนักงานในการป้องกันอัคคีภัย จำแนกตามระดับการศึกษา

ความพร้อมของข้าราชการ และพนักงานในการ ป้องกันอัคคีภัย	ด้านเจตคติในการ ป้องกันอัคคีภัย		ด้านพฤติกรรมใน การปฏิบัติงาน		รวม		ระดับ
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.42	0.59	4.44	0.69	4.32	0.58	มากที่สุด
ปริญญาตรี	4.44	0.54	4.47	0.57	4.34	0.52	มากที่สุด
สูงกว่าปริญญาตรี	4.20	0.92	4.06	1.12	4.02	1.00	มากที่สุด
รวม	4.42	0.58	4.44	0.65	4.31	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 เปรียบเทียบความพร้อมของข้าราชการและพนักงานในการป้องกันอัคคีภัย จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดแตกต่างกัน ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\mu = 4.34$, $\sigma = 0.52$) มีความพร้อมมากกว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับปริญญาตรี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเจตคติในการป้องกันอัคคีภัยและด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน ข้าราชการและพนักงานมีความพร้อมในการป้องกันอัคคีภัย ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความพร้อมมากกว่า ต่ำกว่าปริญญาตรี กับสูงกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบความพร้อมของข้าราชการและพนักงานในการป้องกันอัคคีภัย จำแนกตามประสบการณ์ฝึกอบรม

ความพร้อมของ ข้าราชการและ พนักงานในการ ป้องกันอัคคีภัย	ด้านเจตคติในการ ป้องกันอัคคีภัย		ด้านพฤติกรรมใน การปฏิบัติงาน		รวม		ระดับ
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	
1 ครั้ง	4.39	0.65	4.41	0.74	4.29	0.67	มากที่สุด
2 ครั้ง	4.46	0.56	4.45	0.65	4.33	0.56	มากที่สุด
3 ครั้ง	4.41	0.56	4.45	0.61	4.31	0.54	มากที่สุด
มากกว่า 3 ครั้ง	4.41	0.55	4.44	0.60	4.31	0.54	
รวม	4.42	0.58	4.44	0.65	4.31	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 เปรียบเทียบความพร้อมของข้าราชการและพนักงานในการป้องกันอัคคีภัย จำแนกตามประสบการณ์ฝึกอบรม ฝึกอบรม พบว่า โดยภาพรวมคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ไม่แตกต่างกัน ประสบการณ์ฝึกอบรม 2 ครั้ง ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.56$) มีความพร้อมมากกว่า ประสบการณ์ฝึกอบรม จำนวน 1 ครั้ง, จำนวน 3 ครั้ง และจำนวนมากกว่า 3 ครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเจตคติในการป้องกันอัคคีภัย ข้าราชการและพนักงานมีความพร้อมในการป้องกัน อัคคีภัย ประสบการณ์ฝึกอบรมจำนวน 2 ครั้ง มีความพร้อมมากกว่า ประสบการณ์ฝึกอบรม จำนวน 1 ครั้ง,จำนวน 3 ครั้ง และมากกว่า 3 ครั้ง และด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน พบว่า ข้าราชการและ พนักงานมีความพร้อมในการป้องกันอัคคีภัย ประสบการณ์ฝึกอบรมจำนวน 2 ครั้ง และจำนวน 3 ครั้ง มีความพร้อมมากกว่า ประสบการณ์ฝึกอบรม จำนวน 1 ครั้ง และมากกว่า 3 ครั้ง

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความพร้อมของข้าราชการและพนักงานในการป้องกันอัคคีภัย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ความพร้อมของ ข้าราชการและ พนักงานในการ ป้องกันอัคคีภัย	ด้านเจตคติในการ ป้องกันอัคคีภัย		ด้านพฤติกรรมใน การปฏิบัติงาน		รวม		ระดับ
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	
น้อยกว่า 1 ปี	4.66	0.21	4.80	0.23	4.64	0.29	มากที่สุด
1 - 5 ปี	4.37	0.58	4.36	0.66	4.25	0.57	มากที่สุด
6 - 10 ปี	4.58	0.39	4.63	0.40	4.50	0.35	มากที่สุด
11 - 15 ปี	4.42	0.53	4.44	0.60	4.31	0.54	มากที่สุด
มากกว่า 15 ปีขึ้นไป	4.34	0.70	4.35	0.78	4.23	0.70	มากที่สุด
รวม	4.42	0.58	4.44	0.65	4.31	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของข้าราชการและพนักงานในการป้องกันอัคคีภัย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าโดยภาพรวมคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ไม่แตกต่างกัน ประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 1 ปี ($\mu = 4.64$, $\sigma = 0.29$) มีความพร้อมมากกว่า ประสบการณ์การทำงาน, 1-5 ปี, 6-10 ปี, 11-15 ปี และมากกว่า 15 ปีขึ้นไป เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเจตคติในการป้องกันอัคคีภัยและด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงานข้าราชการและพนักงานมีความพร้อมในการป้องกันอัคคีภัย มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 1 ปี, มีความพร้อมมากกว่า ประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี, 11-15 ปี และมากกว่า 15 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความพร้อมของข้าราชการและพนักงานในการป้องกันอัคคีภัย จำแนกตามความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย

ความพร้อมของ ข้าราชการและ พนักงานในการ ป้องกันอัคคีภัย	ด้านเจตคติในการ ป้องกันอัคคีภัย		ด้านพฤติกรรมใน การปฏิบัติงาน		รวม		ระดับ
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	
ต่ำกว่า 5 คะแนน	4.92	0.06	4.97	0.06	4.83	0.06	มากที่สุด
5-10 คะแนน	4.53	0.45	4.66	0.49	4.46	0.47	มากที่สุด
11 คะแนนขึ้นไป	4.40	0.60	4.40	0.67	4.29	0.59	มากที่สุด
รวม	4.42	0.58	4.44	0.65	4.31	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของข้าราชการและพนักงานในการป้องกันอัคคีภัย จำแนกตามความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย พบว่า โดยภาพรวมคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดไม่แตกต่างกัน ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย ต่ำกว่า 5 คะแนน ($\mu = 4.83$, $\sigma = 0.06$) มีความพร้อมมากกว่าความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย 5-10 คะแนน และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย 11 คะแนนขึ้นไป เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเจตคติในการป้องกันอัคคีภัยข้าราชการและพนักงานมีความพร้อมในการป้องกันอัคคีภัย ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย 11 คะแนนขึ้นไป มีความพร้อมมากกว่า 5-10 คะแนน และด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงานข้าราชการและพนักงานมีความพร้อมในการป้องกันอัคคีภัย ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย 5-10 คะแนน มีความพร้อมมากกว่า 11 คะแนนขึ้นไป

6. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณเรื่องแนวทางการพัฒนาการป้องกันอัคคีภัยของอาคาร 3 กองบัญชาการกองทัพไทย สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ข้าราชการและพนักงานส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี สถานภาพโสด มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีประสบการณ์การฝึกอบรม 3 ครั้ง และมากกว่า 3 ครั้งขึ้นไป และมีประสบการณ์ การทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป

2. ผลการวิเคราะห์ความพร้อมด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย พบว่า ข้อคำถาม ที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบถูกมากที่สุด คือ ข้อ 14 สาเหตุของการเกิดอัคคีภัย มี 2 สาเหตุ คือ บทลงโทษตามกฎหมายอาญา มาตรา 217 เกี่ยวกับการวางเพลิงเผาทรัพย์สินผู้อื่นต้องระวางโทษจำคุก ตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 7 ปี หรือปรับตั้งแต่ 1,000 บาท ถึง 14,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 96.00 รองลงมา คือ 3 เชื้อเพลิงกับความร้อนน่าจะเพียงพอสำหรับการเกิดอัคคีภัย คิดเป็นร้อยละ 94.50 มี ส่วน คำถามที่ข้าราชการและพนักงานตอบผิดมากที่สุด คือ 10 การฉีดพ่นถึงเคมีดับเพลิง ควรฉีดไป ที่ ฐานของเปลวเพลิงและควรอยู่ทิศเหนือลม คิดเป็นร้อยละ 20.60 รองลงมา คือ 12 คุณสมบัติ ของ ก๊าซ LPG คือ ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น คิดเป็น ร้อยละ 16.60

3. ผลการวิเคราะห์ความพร้อมของข้าราชการและพนักงานในการป้องกันอัคคีภัย ประกอบด้วยความพร้อมด้านเจตคติในการป้องกันอัคคีภัย พบว่า ข้าราชการและพนักงานมีความ พร้อมด้านเจตคติ ในการป้องกันอัคคีภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยอันดับแรก ข้าราชการ และพนักงาน มีความพร้อมทางด้านจิตใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ดับเพลิงของ หน่วยงานตลอด 24 ชั่วโมง อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ข้าราชการและพนักงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อ การปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันอัคคีภัย อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับสุดท้าย ข้าราชการและ พนักงาน รู้สึกมีความเชื่อมั่นในหน่วยงานเกี่ยวกับอุปกรณ์ด้านการป้องกันอัคคีภัย อยู่ในระดับมาก ที่สุด ความพร้อมด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงานผลการวิเคราะห์ พบว่า ข้าราชการและพนักงานมี ความพร้อมด้านพฤติกรรม ในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยอันดับแรก ข้าราชการและพนักงานได้ดำเนินการตรวจสอบอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการป้องกันอัคคีภัยทุกๆ 3 เดือน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ข้าราชการและพนักงานรักษาความสะอาดในอาคารสถานที่ทำงาน ของท่านอยู่เสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด และอันดับสุดท้าย ข้าราชการและพนักงานได้รับคำแนะนำเรื่อง ระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุขณะปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

4. ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของข้าราชการและพนักงานในการป้องกันอัคคีภัยของ อาคาร 3 กองบัญชาการกองทัพอากาศ จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการ ฝึกอบรม ประสบการณ์การทำงาน และความรู้เบื้องต้นในการป้องกันอัคคีภัย ดังนี้ 1. ข้าราชการและ พนักงานในการป้องกันอัคคีภัย จำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ที่สุดไม่แตกต่างกัน เพศชายมีความพร้อมมากกว่าเพศหญิง 2. กลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีความพร้อม มากกว่ากลุ่มอายุ 20 - 30 ปี, 30 - 40 ปี, 41 - 50 ปี และมากกว่า 50 ปี 3. สถานภาพโสด มีความ พร้อมมากกว่าสถานภาพสมรส และหม้าย / หย่า/ แยกกันอยู่ 4. ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มี ความพร้อมมากกว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับปริญญาตรี 5. ประสบการณ์ฝึกอบรม 2 ครั้ง มี ความพร้อมมากกว่า ประสบการณ์ฝึกอบรม จำนวน 1 ครั้ง, จำนวน 3 ครั้ง และจำนวนมากกว่า 3 ครั้ง

6. ประสบการณ์การทำงาน น้อยกว่า 1 ปี มีความพร้อมมากกว่า ประสบการณ์การทำงาน, 1-5 ปี, 6-10 ปี, 11-15 ปี และมากกว่า 15 ปีขึ้นไป 7. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย ต่ำกว่า 5 คะแนน มีความพร้อมมากกว่าความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย 5-10 คะแนน และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย 11 คะแนนขึ้นไป

7. อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความพร้อมของข้าราชการและพนักงานในการป้องกันอัคคีภัย ประกอบด้วยความพร้อมด้านเจตคติในการป้องกันอัคคีภัย ข้าราชการและพนักงานมีความพร้อมในการป้องกันอัคคีภัยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะข้าราชการและพนักงานได้รับการสนับสนุนและส่งเสริม มีความตระหนักถึงความปลอดภัยในการทำงาน จึงทำให้ข้าราชการและพนักงานพยายามศึกษา หาความรู้และมีความพร้อมในการป้องกันอัคคีภัยอยู่ โดยด้านเจตคติในการป้องกันอัคคีภัย ข้าราชการและพนักงานมีความพร้อมในการป้องกันอัคคีภัยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เป็นเพราะข้าราชการและพนักงานส่วนใหญ่คำนึงถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อสภาพอารมณ์และความรู้สึกเป็นสำคัญ จึงทำให้ข้าราชการและพนักงานมีความพร้อมทางด้านจิตใจเพื่อรับมือกับทุกสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เทศบาลเมืองทุ่งสง, 2556) ได้ศึกษาเรื่อง “โครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กิจกรรมฝึกซ้อมแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ประจำปี 2556” ผู้เข้าร่วมฝึกซ้อมแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย โครงการฝึกซ้อมแผนมีความเข้าใจความรู้ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติของการฝึกซ้อมแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ในภาพรวม ค่าเฉลี่ย 2.75 อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงานอัคคีภัย ข้าราชการและพนักงานมีความพร้อม ในการป้องกันอัคคีภัยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะพนักงานได้ให้ความสำคัญ ในการเตรียมความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองต่อการปฏิบัติงานอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (อรัญ ขวัญปาน และ ชนกานต์ พงศาสนองกุล, 2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความปลอดภัยจากการปฏิบัติงานของช่างซ่อมบำรุงมหาวิทยาลัยสวนสุนันทา” ผลการศึกษา พบว่า ช่างซ่อมบำรุงมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานตามหน้าที่จึงปฏิบัติงานด้วยความเคยชินหรือตามประสบการณ์ ในบางครั้งจะชอบการทำงานที่ทำหาย และมีความเสี่ยง แทนที่จะใช้เครื่องมือ เครื่องทุ่นแรง และอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล

2. ผลการเปรียบเทียบความพร้อมของข้าราชการและพนักงานการป้องกันอัคคีภัย

2.1 ด้านเพศ โดยภาพรวมคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดไม่แตกต่างกัน เพศชาย มีความพร้อมมากกว่า เพศหญิงเนื่องจากเพศชาย เป็นเพศที่มีการตัดสินใจที่รอบคอบ และมีความเป็นผู้ใหญ่มากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นภัสวรรณ แสงมณี, 2558) ได้ทำการศึกษา

เรื่อง “การเสริมสร้างสมรรถนะของเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ในการป้องกันและระงับอัคคีภัย” ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาอัคคีภัยที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ซึ่งการปฏิบัติงานป้องกันและระงับอัคคีภัย ต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการเสริมสร้างสมรรถนะให้พร้อมเพื่อการปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพ ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 31 ถึง 39 ปี มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีสถานภาพโสด มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 5,001 ถึง 8,000 บาท มี ตำแหน่ง อปพร.

2.2 ด้านอายุ โดยภาพรวมคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดแตกต่างกัน โดยเฉพาะกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี มีความพร้อมมากกว่ากลุ่มอายุ 20 - 30 ปี, 30 - 40 ปี, 41 - 50 ปี และมากกว่า 50 ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นภัสวรรณ แสงมณี, 2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การเสริมสร้างสมรรถนะของเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ในการป้องกันและระงับอัคคีภัย” ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ ระหว่าง 31 ถึง 39 ปี มีการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี มีสถานภาพโสด มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 5,001 ถึง 8,000 บาท มีตำแหน่ง อปพร. สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องได้ส่งเสริมสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการป้องกันและระงับอัคคีภัย

2.3 ด้านสถานภาพ โดยภาพรวมคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดแตกต่างกัน สถานภาพโสด มีความพร้อมมากกว่าสถานภาพสมรส และหม้าย / อยู่/ แยกกันอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นภัสวรรณ แสงมณี, 2558) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การเสริมสร้างสมรรถนะของเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ในการป้องกันและระงับอัคคีภัย” ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาอัคคีภัยที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ซึ่งการปฏิบัติงานป้องกันและระงับอัคคีภัย ต้องอาศัยเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการเสริมสร้างสมรรถนะให้พร้อมเพื่อการปฏิบัติงาน ให้มีประสิทธิภาพ ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมีอายุระหว่าง 31 ถึง 39 ปี มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีสถานภาพโสด มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 5,001 ถึง 8,000 บาท มี ตำแหน่ง อปพร.

2.4 ด้านระดับการศึกษา ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความพร้อมมากกว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชาลี เบญจวงศ์, 2549) ศึกษาการรับรู้ภัยจากดินถล่มและการเตรียมความพร้อมรับภัยจากดินถล่มของประชาชน ในเขตพื้นที่เสี่ยงภัย จังหวัดหนองบัวลำภู และเปรียบเทียบการรับรู้และการเตรียมความพร้อม รับภัยจากดินถล่ม

ของประชาชนในเขตพื้นที่เสี่ยงภัยตามอายุ ระดับการศึกษา การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภัยดินถล่ม ประสบการณ์การฝึกอบรมมีการรับรู้ภัยและการเตรียมความพร้อมรับภัยแตกต่างกัน

2.5 ด้านประสบการณ์ฝึกอบรม ประสบการณ์ฝึกอบรม 2 ครั้ง มีความพร้อมมากกว่า ประสบการณ์ฝึกอบรม จำนวน 1 ครั้ง, จำนวน 3 ครั้ง และจำนวนมากกว่า 3 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชาลี เบญจวงศ์, 2549) ศึกษาการรับรู้ภัยจากดินถล่มและการเตรียมความพร้อมรับภัยจากดินถล่มของประชาชน ในเขตพื้นที่เสี่ยงภัย จังหวัดหนองบัวลำภู และเปรียบเทียบการรับรู้และการเตรียมความพร้อมรับภัยจากดินถล่มของประชาชนในเขตพื้นที่เสี่ยงภัยตามอายุ ระดับการศึกษา การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภัยดินถล่ม ประสบการณ์การฝึกอบรมมีการรับรู้ภัยและการเตรียมความพร้อมรับภัยแตกต่างกัน

2.6 ด้านประสบการณ์การทำงาน ประสบการณ์ การทำงาน น้อยกว่า 1 ปี มีความพร้อมมากกว่า ประสบการณ์การทำงาน, 1-5 ปี, 6-10 ปี, 11-15 ปี และมากกว่า 15 ปีขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วชิรวิทย์ ขาวคม, 2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการป้องกันความเสียหายที่เกิดจากอุบัติเหตุและอัคคีภัย กับอาคาร และสถานที่ ของกองทัพเรือ” โดยจากการประสบการณ์ที่ผู้วิจัยได้เคยปฏิบัติงานที่กรมจเรทหารเรือ และได้มีโอกาสออกไปตรวจราชการที่หน่วยงานต่าง ๆ ที่สังกัดกองทัพเรือ โดยได้รับมอบให้ตรวจในส่วนของการตรวจสอบทางเทคนิค ซึ่งประกอบด้วย การตรวจการป้องกันความเสียหาย (ปคส.) และการตรวจในส่วนของนโยบายและมาตรการในการป้องกันอุบัติเหตุของกองทัพเรือ ซึ่งผลจากการตรวจพบว่าแต่ละหน่วยนั้นมีปัญหาข้อขัดข้องในทางปฏิบัติแตกต่างกันออกไป

2.7 ด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย ต่ำกว่า 5 คะแนน มีความพร้อมมากกว่าความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย 5-10 คะแนน และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย 11 คะแนนขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (เทศบาลเมืองทุ่งสง, 2556) ได้ศึกษาเรื่อง “โครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย กิจกรรมฝึกซ้อมแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ประจำปี 2556” ผลการศึกษาพบว่า ผู้เข้าร่วมฝึกซ้อมแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย โครงการฝึกซ้อมแผนมีความเข้าใจความรู้และประสิทธิภาพในการปฏิบัติของการฝึกซ้อมแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ในภาพรวม ค่าเฉลี่ย 2.75 อยู่ในระดับมาก

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษา พบว่า ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย พบว่า โดยรวมคะแนนค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด แต่เมื่อพิจารณารายข้อ จะเห็นว่าพนักงานยังมีความรู้ที่ยังไม่ถูกต้องเกี่ยวกับระบบติดตั้งถังเคมีดับเพลิง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอให้ทางกองทัพอากาศกำหนดนโยบายให้มีการฝึกอบรมความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาอัคคีภัย ให้กับข้าราชการและพนักงาน พร้อมกับการจัดทำแผนการฝึกอบรมแผนการประเมิน และติดตามผลการฝึกอบรม โดยเน้นย้ำให้ข้าราชการและพนักงานมีเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน ในด้านเจตคติในการป้องกันอัคคีภัย ข้าราชการและพนักงานมีความพร้อมในการป้องกันอัคคีภัยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้าราชการและพนักงานยังไม่มีสภาพจิตใจที่พร้อมจะปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการดับเพลิง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอให้ทางกองทัพอากาศจัดตั้งทีมจากข้าราชการและพนักงานที่สมัครใจยอมรับในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

ด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงานอัคคีภัย ข้าราชการและพนักงานมีความพร้อมในการป้องกันอัคคีภัยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นได้ว่า ข้าราชการและพนักงานยังไม่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบรรยายสรุปในประจำวันของหน่วยงาน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอให้ทางกองทัพอากาศระเบียบข้อบังคับให้ทุกหน่วยงาน ทุกฝ่ายงาน มีบรรยายสรุปเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาอัคคีภัยก่อนการเริ่มงานและหลังเลิกงาน ทั้งนี้เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการเกิดอัคคีภัย และจัดให้มีการอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้แก่ข้าราชการและพนักงาน อีกทั้งมีการสาธิตการปฏิบัติการในการป้องกันอัคคีภัย การฝึกซ้อมการอพยพหนีไฟ หรือมีการฝึกซ้อมการจำลองสถานการณ์ใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการฝึกฝนให้ข้าราชการและพนักงานได้ทดสอบการปฏิบัติการจริงในสถานการณ์สมมติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในขั้นตอน เทคนิคต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถป้องกันและบรรเทาอัคคีภัยในเวลาที่เกิดเหตุจริงได้

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

8.3.1 ควรศึกษาปัจจัยด้านแรงจูงใจในพัฒนาการป้องกันอัคคีภัย ในหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกัน

8.3.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความคาดหวังในการพัฒนาการป้องกันอัคคีภัยของอาคาร 3 กองบัญชาการกองทัพอากาศ

8.3.3 การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลัก โดยดำเนินการใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเห็นว่าในการศึกษาค้างต่อไปควรใช้ระเบียบวิธี

วิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับข้าราชการและพนักงานซึ่งนับเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key-informant) ควบคู่ด้วย จะทำให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น

9. บรรณานุกรม

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย. (2559). *การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: บริษัท เวิร์ค พรีนติ้ง จำกัด.

กระทรวงกลาโหม. (2553). *ระเบียบกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยการกำหนดหน้าที่ส่วนราชการในกองบัญชาการกองทัพไทย พ.ศ. 2553*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงกลาโหม.

ชาลี เบญจวงศ์. (2549). *ศึกษาการรับรู้ภัยจากดินถล่มและการเตรียมความพร้อมรับภัยจากดินถล่มของประชาชนในเขตพื้นที่เสี่ยงภัย จังหวัดหนองบัวลำภู*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย,เลย.

เทศบาลเมืองทุ่งสง.(2556). *รายงานผลการดำเนินงานฝึกซ้อมแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยเมืองทุ่งสงแบบบูรณาการ ประจำปี 2556*. นครศรีธรรมราช : กองวิชาการและแผนงานเทศบาลเมืองทุ่งสง.

นภัสวรรณ แสงมณี.(2558).*การเสริมสร้างสมรรถนะของเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ในการป้องกันและระงับอัคคีภัย*. (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.

วชิรวิชัย ขาวคม, (2560). *แนวทางการพัฒนาการป้องกันความเสียหายที่เกิดจากอุบัติเหตุและอัคคีภัยกับอาคารและสถานที่ของกองทัพเรือ*. (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยการทัพเรือ.

อรัญ ขวัญปาน และชนะกานต์ พงศาสนองกุล. (2555). *ความปลอดภัยจากการปฏิบัติงานของช่างซ่อมบำรุงมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*. (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพมหานคร :มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

Yamane, T. (1967). *Statistics: An introductory analysis* (No. HA29 Y2 1967).

10. คำขอบคุณ

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุบล วุฒิพรโสภณ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และพันตำรวจโทหญิง ดร.บุญนิสา ส่งแสง อาจารย์คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจที่กรุณาได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อปัญหาพิเศษอย่างมาก พร้อมกันนี้ขอขอบพระคุณข้าราชการทหาร พนักงานราชการ และลูกจ้างประจำ ที่ปฏิบัติงานภายในอาคาร 3 กองบัญชาการกองทัพไทยทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามทำให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่งตลอดมา พี่ ๆ น้อง ๆ และเพื่อนนักศึกษาร่วมหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการความปลอดภัย รุ่นที่ 2 ทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือตลอดมาจนกระทั่งงานวิจัยเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์